

[Jens Peter Jensen (Sorø amt).]

kan virke opsparingsfremmende, fordi adskillige måske vil udsætte et forbrug, indtil de har råd til at købe og betale kontant. Der ligger altså en fornuftig tankegang bag den højtærede ministers forslag på dette område.

Dette forslag eller disse tanker kan imidlertid udmærket nyde fremme, selv om loven om indsende med priser falder bort. Vi kan i udvalget overveje, om ikke dette forslag kan indføjes i monopolloven eller i loven om køb på afbetaling eller måske et helt tredje sted. Det er jo kun et spørgsmål om teknik eller om god vilje.

I øvrigt giver forslaget til ændringer i denne lovgivning ikke anledning til mange bemærkninger ved denne lejlighed, specielt ikke da vi principielt er imod. Jeg vil dog lige notere som et fremskridt, at lovforslaget i § 1 har fjernet bestemmelsen om, at de forskellige organisationer kan anmode monopoltilsynet om at foretage pris- og avanceundersøgelser. Nu falder dette led af paragraffen ud, og det synes jeg er et fremskridt, for det mindede lidt om en opfordring til angiveri. Nu bliver det så sådan fremtidig, hvis lovforslaget gennemføres, at det er monopoltilsynet, der tager initiativet til sådanne undersøgelser, og jeg har indtryk af, at det ikke vil komme til at skorte på nidkærhed fra tilsynets side.

Nu da jeg taler om disse pris- og avanceundersøgelser, kan jeg ikke lade være med at minde om, hvad den tidligere højtærede handelsminister hr. Baunsgaard sagde ved fremsættelsen af sit forslag til lov om indseende med priser den 4. oktober 1962; det står i Folketingstidende 1962-63 sp. 100. Ministeren udtalte da:

„Offentlighed om prisdannelsen er i perioder med normal vareforsyning et vigtigt middel til at fremme konkurrencen og sikre en sund prisdannelse. Der må derfor efter min opfattelse tillægges den udvidede adgang til at foretage prisundersøgelser betydelig vægt. Når undersøgelserne foretages på saglig, objektiv basis, vil de kunne bidrage til at klarlægge pris- og avanceforholdene og give mulighed for at tilvejebringe en mere saglig offentlig diskussion om pris- og produktivitetsudviklingen og om

spørgsmål som forholdet mellem producent- og forbrugerpriser, . . .“

Jeg lægger særlig vægt på, at den daværende handelsminister understregede, at betingelsen for, at sådanne undersøgelser er nyttige, er, at de foretages på saglig og objektiv måde. Må jeg spørge: føler den tidligere højtærede handelsminister og føler den nuværende højtærede handelsminister sig overbevist om, at de undersøgelser, som er foretaget i henhold til denne lov, er gennemført på saglig og objektiv måde? Jeg tør i hvert fald sige, at man ude i erhvervslivet drager monopoltilsynets saglighed og objektivitet i tvivl, og hvis denne tvivl, som vi kommer til at høre nærmere om i udvalget, viser sig at være begrundet og rigtig, så må man vel sige, at en væsentlig del af grundlaget for det ærede medlem hr. Baunsgaards tidligere anbefaling af denne lovgivning er faldet bort. Det samme må man vel sige om grundlaget for den udtalelse fra det økonomiske råds formandskab fra november 1964, som den højtærede handelsminister har indsat som en del af bemærkningerne til lovforslaget. Formandskabets udtalelse forekommer jo meget teoretisk, og den viser bekvemmeligheden ved, at det er formandskabet og ikke rådet, der udtaler sig over for offentligheden.

Loven om indseende med priser er i sin nuværende form en del af den såkaldte helhedsløsning, men den har dog rødt tilbage til 1956. Denne lovgivning har fra første færd kunnet karakteriseres som et legetøj for forbrugerrådet og som en psykologisk foranstaltning over for fagbevægelsens tyrkertro på, at man kan lave lønstigninger uden prisstigninger, blot man har pris- og avancekontrol. Fra den mere avancerede del af fagbevægelsen — hvis jeg må bruge det udtryk — anskuer man vel også denne lovgivning i det lys, at lønpolitikken gennem en mere udvidet prisregulering skal omformes til en egentlig indkomstpolitik. Dette bekræftes af, at fagbevægelsen med voldsomhed har sat ind på skærpelse af denne lovgivning i forbindelse med mere eller mindre dramatiske begivenheder på arbejdsmarkedet, og der er vel også eksempler på, at monopoltilsynet selv søger at drive indkomstpolitik over for de liberale erhverv på basis af denne lovgivning. Det synes jeg man bør holde sig for øje, når